لیکوال: ع . رشید

۲۰۲۳/۰۷/۰۲

دلته

خدایان خوشاله دي

(ناول)

یولسمه او وروستی برخه

لیکوال: ع . رشید

(۱۹۹۵ ــ ۲۰۰۱ کلونه)

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

زما اواکبرخان ودونه، لکه څنګه چې زموږ هوډ و، لکه څنګه چې داسدخان لالا هیله وه، لکه څنګه چې زما دموراو پلاراوداکبرخان دکورنۍ غوښتنه وه ترسره شول، یوه جمعه وروسته موږدهندوستان له دود سره سمه ولیمه ونیوله، په هند کې ولیمه هغه میلمستیا ده چې هلک یې دخپل واده په درنښت سره دواده له اصلي ورځې وروسته نیسی، سره له دې چې داکار په هندوانو کې ډیردود نه دی، خو مسلمانان دغه غونډه نیسي چې دهغې په نیولو سره هلک اودهغه کورنۍ هم خپله ونډه په خپل واده کې ښیي، لکشمي زموږ له واده ورسته زموږ له کورنې او دوستانه څخه هیله وکړه چې نوره هغه باید په خپل اصلي نامه (مبارکه) یاده کړي، انۍ یې دانوم دبی بي مبارکې له نامه سره اړوند وربانديې ایښی و، دهغې پښتنې ملکې میرمنې چې دهندوستان دلومړي مغلي واکمن مړی یې په خپل امر له هند څخه کابل ته راو لیږداوه، انې یې تراخره پورې په همدغه نامه یادوله، خو دې دغه هندکی نوم یوازې له خپل پلار سره دمینې په خاطر پرځان باندې ایښې و... داچې زما اواکبرخان دواړو خسرګنې دهندوستان خورا شتمنې کورنۍ وې، له واده سره سم موږ دهرڅه خاوندان شولو، دکورونو، دموټرونو، دنوکرانو او نوروتوکو... لکشمي اوپوجا خو په خپلو نومونو خپل سوداګري کاروبارونه درلودل...

زموږ لوخ لغړ ژوند لکه دهغو ي په شان چې یوناڅاپه لاتري ورته ووزی، یوپه یو دچا خبره په لوړ شو، لامویوکال نه وپوره چې زما زوی مړوند پیداشو، دهغه له پیداکیدو سره دلکشمي په سر دافغانستان هوا ولګیده، او غوښتل یې چې باید هلته لاړه شی،

لا ۲۰۰۰ کال پای ته نه ورسیدلې چې موږ دافغانستان په لور وخوځیدو،له هرچا به موچې دحالاتو پوښتنه کوله، ټولو به ویل چې اوس افغانستان داسې آرام دی چې نه غله په کې شته او نه هم هغوی له غرو راکښته کیدای شی چې کابل یې کنډواله کړ، موږ په همدغو حالاتو کې افغانستان ته لاړو، یوه یوه نیم میاشت موهلته تیره کړه ما او لکشمي اوس په رښتیاهم ولیدل چې زموږ پر وطن باندې اوږدې جګړې څه کانې نه وې کړې او څه نه وو چې دغو خلکو دلته نه وو لیدلی، زما هغه ښوونځی چې ما مې په کوچنیوالي کې درس پکې لوستی و تراوسه هم لا نه وجوړشوی، یوازې دیوالونو اودرنوډبرو یې ښوده چې داهم هغه ماڼې ده، هغه چې موږ به ورتلو اوهلته به موپه اوونۍ کې یوځل د خیرمحمد معلم صاحب اوقسیم خان سرمعلم صاحب څپیړې له درسونه سره یوځای په مزو مزو خوړې...

زموږ په زړه کلا کې هم اوس له یوڅو خوارو کورنیو پرته نور څوک نه وو پاتې، اوس زموږ کلیوال له یوه اوبل څخه ډیرلرې شوي وو، اوس هغه تړلي بامونه چې له یوه سره تربله به موږ پرهغو باندې منډې وهلې اودکلیوالو خبره خرمستۍ به مو پرې کولې څه نړیدلی وو، او څه لاګردسره نه وو، اوس، اوس هرڅوک به بیله کلا کې اوسیدل او هرڅه یې له نورو کلیوالو څخه پټ وو.جومات هم ړنګ شوی و،دورځې به چې کومه جمه کیده هغه به هم په همدغه وران جومات کې وه خوویل کیدل چې طالبانو امرکړي، کوم قوماندان چې دغه جومات یې په توغندي ویشتلی که یې زرترزره بیرته جوړنه کړي، دوی به خپل قانون وربانديې جاري کړي...

دلویې کلا دخیابان لویې ونې چې زموږ دنیکونو دوختو وې اوس یوه هم نه وه پاتې... کلیوال ټول سره ویشل شوي وو، سره له دې چې اوس یې په دغوشپوکې په خولو لاسونه سره نیولی وو، خوله دې سره سره به هم چې کله چا دچا نوم اخیست نویو ورستاړي لکه اخواني،خلکی، نظاري، پرچمي، غاب مینځونکي، طالب اونوربه ورسره ملګري وو...

کورونه واړه شوي وو، یوازې یوه شي چې خورا زیاته پراختیایې موندلې وه هغه هدیرې وې. توغونه وواو قبرونه وو چې ټول ملک یې رنګین کړې و... اوس هدیرې هغسې نه وې لکه چې موږ ماشومان وو او له ماښامه وروسته به مو هغې خواته ورکتلای نه شوای،دهرکلی دمیندواوخویندو اوس دورځې زیاته برخه اوس هم په هدیروکې په دعاوو او ژړاوو تیریده...ماشومانو ته یې نه ښو ونځی و او نه هم وړکتون، هغوی به هم دورځې په اوږدو کې دخپلو شهیدو پلرونو دقبرونو په څنګوکې لوبی کولې، دخپلوپلرونو دقبروله دخاوروبه یې کوټنۍ جوړولی داسې چې ګواکې پلار، مور، او ورور یې دلته په میلو راوستي اوخپله یې هلته یوې خواته ډډه ورته وهلې اود دوی څارنه کوي...

موږ اوږده موده په هغوشپوکې چې چا یې تصورهم نه شوکولای په خورا خوشالۍ سره تیره کړه، زموږ راتګ ته دوې ورځې پاتې وې چې یومازدیګرې موږ ټول زما دمور اوپلار هدیرې ته دوروستي خدای پاماني په خاطر ولاړو، هلته مو دعا وکړه او له خدایه مو ددوی پرقبر د مرستې اوبښنې غوښتنه وکړه، رښتیا دهغوی دقبرونو څنګ ته مې له خپل ځانه ماشوم جوړکړلکه زموږ نورکلیوال ماهم دخوشیبوله پاره دهغودقبروپه خاورو اوشګو باندې لوبې وکړې،دیوې اوږدې شیبې له پاره مې دخپل ژوند داټولې هسکې اوټیټې هیرې کړې اوځان مې داسې کړې ولکه چې همدا اوس زه ددوې په غیږه کې یم...

لکشمي زما له مشرې خور سره دهدیرې په منځ کې یوې اوبلې خواته قدم واهه او زما خور دهرقبر اوهرکلیوال دقبرلیکلې ډبرې وربښودې اودهریوه دمرګ ترخه کیسه یې ورته کوله: ـ دا دجمهوری ارګ دتورن میرزمان قبردی... چې دنجیب په زمانه کې دهاوان په ګولې شهید شو... دا دامان ګل قبردی چې دکابل په جنګو کې د دوستم او مسعود

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

جګړه مارو شهید کړ، دوه ویشت کلن و... اوداهغه څلورشهیدان دي چې اشرارو یوازې په دغه ګناه چې یوازې په لیک لوست پوهیدل اودقوم دمخې څوک وو په یوه ورځ شهیدان کړل... داڅلوروارړه زما ترونه وو... دادجواهرې ببۍ اودهغې دلمسۍ آمنې قبردی چې دشورویانو الوتکې پرې راغلې او دوی یې په داسې حال کې چې دلمسۍ لاسونه یې ددې په غاړه کې وو شهیدانې کړې... اودازما ترور وه...
زه لاهم دخپل موراوپلاردقبرونوڅنګ ته ناست وم، لکشمی اوزما خورهمداسې دقبرونه په باره کې غږیدې ما یې غږونه اوریدل چې یوناڅاپه هلته وړاندې زما مشرې خوراو لکشمي ته ورځیرمه بدرنګه چاودنه وشوه، زه تراوسه دخپل موراوپلارله قبرونو سره ناست وم، دعاوې مې کولې چې دوړې شوې،په دغو دوړوکې دغه بدرنګه غږ دځان له پاره دعا او هرڅه رانه هیرکړل، دچاودنې په لورمې ورمنډه کړه، زما تررسیدو دمخه زموږ کلیوال نارینه او ښځې راورسیدل، زما مشره خور خو همالته ځای پرځای شوې وه، لکشمي په دغه مهال چې دیوه جوړشوي قبرڅنګ ته دریدلې وه، یوازې کینه پښه یې په یوه پارچه باندې لګیدلې وه، کله چې زه ورو رسیدم، هغې پرما پسې کتل او زما په لټه کې وه، سره له دې چې زیاته خوږ شوې نه وه، خو داسې ډاره شوې وه چې په هیڅ هم نه پوهیده، چې داجوړه ده که نه، نه پوهیده چې زخمي شوې که نه، خو کله یې چې زما مشره خورټوټې ټوټې ولیده، چغې یې کړې، داسې چې له ډیره درده بې حاله شوه، کلیوالوچغې سره وهلې،له ولسوالۍ څخه یوامبولانس راورسید، لکشمی یې زر دولسوالۍ کلینیک ته ولیږدوله، نورکلیوال، زما دخور دمړي په ټولولو اوسمبالولو باندې بوخت شول، زه هم په دوړوکې پټ شوی وم، له هدیرې یې راویستم، په لاره کې مې نهه کلنه خورڅه لوڅې پښې مخې ته راغله غیږه یې راکړه اوخدای ته دشکرانې په نامه سرلوڅ کړ، خو له دې نه وه خبره چې ترما یې هم ورنږدی څوک چې هغه یې موروه نوره د دوی له سره دابدله پاره لرې شوې وه، په غیږکې مې راونیوله
اوله ځانه سره مې په ژړا ژړا روانه کړه، دواړه دلکشمي پرخوا روغتون ته وروخوځیدو، هلته ورغلو، لکشمي سترګې لوڅې کړې وې، کله یې چې زما پرخورڅه سترګې ولګیدې، ناڅاپه یې ترخوله راووتل:
ـــاو دماخدایه... لکه چې له موره یې نه ده خبره.... (په چیغو چیغو یې هغه په غیږه کې ونیوه).
له یوې ګړۍ وروسته، له کلینیکه بیرته زموږ دکورپه خوا راروان شو، زموږ په کورکې هیڅوک نه وو، زموږ دکورټول غړي زموږ دنورو خپلوانو کره تللي وو، موږ هم هلته ورغلو،زمادخورجنازه هم هلته ایښې وه، لکشمي دهغې په جنازه باندې دقران شریف تلاوت په خپل ځانګړي غږ کې چې په هند کې هم دقران لوستلو له امله پرټولو ګرانه وه پیل کړ، تر سپیده چاوده یې قران شریف پرې ختم کړ، زموږ کلیوال په هغه شپه ترسهاره پورې دلکشمی دقران تلاوت ته کیناستل اوهغه څه یې چې دښځواوهغه هم دښارې ښځو په اړه ویل او اوریدل ګرده سره هیر کړي وو، زموږ کلیوالواوس دلته ددوښځوله هیښنده برخلیک سره مخامخ شوي وو، زما خور چې مین وژلې وه او اوس زموږ په مخ کې شهیده پرته وه اود لکشمي چې هم په قرآن پوهیده اوهم په کمپیوتر...
موږ ځوورځې نورهم پاتې شوو، لکشمی زموږ له خپلوانوڅخه هیله وکړه چې زمادخورکورنۍ له ځان سره بوځي... هغوی هم ورسره ومنله موږ له ځان سره دهغوی کورنۍ ټوله هند ته راوسته اوپه ځوورځوکې مودهغو رسمی کارونه خلاص کړل، دلکشمي کورنۍ دهغې موراوپلار زموږ له دغې پیښې څخه نه ووخبر،یوازې یې مور ته ویلی ووچې موږ له یوې کورنۍ سره چې زموږ میلمانه به وی در روان یو...
موږ هند ته را ورسیدو، زموږ دوستانو پرهغه مهال چې موږ هیواد ته روان وو، له یوه اوبل سره ویل چې ګواکي نورښایی بیرته هند ته رانه شو، ځکه به ټولو یوه او بل ته ویل چې: کابلی والا کابل جا رهین هین... (کابلي والا کابل ته روان دی...) یوشمیرخولا زموږ په تګ باندې خورا خواشیني هم وو، په دې چې هلته حالات سم نه وو، ځکه به ټولوویل چې یوڅه صبروکړئ تراوسه هم دکابلی والا دتګ له پاره هلته شونتیاوې نشته، خو زما اوډیرد لکشمی پریکړه همداوه چې باید ولاړشو خو چې کله راغلوهغو به راته ویل چې موږ خودرته ویل چې حالات ښه نه دي، دوی زموږ خپلوانو ته هم دا خبره کړې وه چې کابلي والا بیرته راستنیدونکی دی... هغه راځي په دې چې هلته حالات... هغوی ته دا معلومه وه او په پوهیدل چې هلته تراوسه هم هغوی پرواک دي، چې خپله اراده نه لري، اودوی دهغه واکمن پرضد سخته جفا وکړه چې یووخت یې نړۍ ته چغې وهلې او ویل یې:... که دا دړوندو او کنو لښکر پردغه ښارهمداسې سرایله راننووت، په دغه ښارکې به دوینوسیلابونه وبهیږي، هو، بیا ونه وایاست چې داکا رما وکړ...
زما دخور کورنې هم له موږ سره هند ته راغله، دلکشمی کورنې زمو ږپه وروستۍ پیښه خبرشول، هغوی زما دخورله کورنې سره داسې خواخوږي وښوده چې هغوی فکرنه کاوه هند ددوی خپل هیواد نه دی،ماشومانو دلته ښوونځی پیل کړل اودهرڅه څارنه یې ما او لکشمی کوله... لږ موده نه وه تیره چې پرافغانستان باندې امریکا ور وبلوسیده، بیا یې خلکو ته دشورویانو دوران ورپه یاد کړ، بیا یې پرکلیواو کورونو باندې بمباری پیل کړې، په زرګونو خلک ددوی دیرغل په لمبو کې لولپه شول، د خلکو پخوانې زخمونه لا نه وو ټپی شوي چې نور وربان‌دې زیات شول، لاتراوسه هلته دزرګونو بې ګناه وو وینې نه وې وچې شوې، چې وینو بیادوینورنګ واخیست...او زموږ هیواد یوځل بیاد پردیوخدایانودمزواوچړچو ډګرشو. په زرګونو خلک چې دکابل له سختو جګړو له ناروااوو دڅو ورځو په نامه راووتل، هغو نوردنړۍ دهمدغو ملکومهاجر شول،په نن اوسبا کې کلونو پرې تیرشول، له ژبو خلاص شول، پښتو

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

ترې هيره شوه، ايمان او عقيده يې دومره کمزوري شول چې نه پوهيدل دکومې عقيدې پلويان اوپيروان دي اوان چې يوشميرخو دې پولې ته هم ورسيدل چې نه پوهيدل پلاراونيکه يې څوک وو؟...
زمادخورماشومان زموږ يوازنۍ ياران وو چې دوی زموږ ژوند اوزموږ دبچيانو ژوند ته نوې رنګ ورکاوه، شبو زما وړه خورځه وه چې له موره دری کلنه پاتې شوه، هغه لکشمی لکه دځان په شان چې انا يې رالويه کړې وه روزله، اوس هغه رالويه شوې وه،کلونه وروسته يوه ورځ مو په کورکې زمااودلکشمي دځوانۍ د دوران يوه خبره راياده کړه، هغه چې يو مهال ما له هغې څخه اوريدلې وه چې په هندکې ولې دومره ډيرخدايان دي؟ او دې را ته بيا ويلې وو چې: له دې امله چې دلته خدايان خوشاله دي ځکه يې دغه سيمه دځان له پاره خوښه کړې ده. موږ همدغه خبره سره کوله چې پرشبو هم ښه ولګيده، لکشمي ته يې مخ ور واړاوه:
ـ ببو، دا خورښتياده، زموږدهندي ژبې ښوونکې هم پرون داخبره کوله،چې نن سبا په نړۍ کې خدايان دوه ډوله دي، يو هغوی دي چې انسانانوته خير رسوي چې هغه رښتينې خدايان دي او بل هغوی دي چې له ځانو يې خدايان جوړکړي او انسانان له هغو څخه ښه ورځ په سترګو نه وينې...
لکشمی بيا پوښتنه ترې وکړه:
ـ ته داخبره مه کوه ګناهګارېږې، مو ږ خوديوه خدای چې هغه دهرڅه واکمن دی، پيروان يو او پر هغه باندې وياړو...
ـ ببو، زه داخبره منم، دازما باور دی،... خويوه خبره ده اوهغه داچې زموږ هيواد ته هم وګوره،هلته اوس نه څوک ديوه خدای مني او نه هم دډيرو، نه څوک ديوه خدای په لاره ځي اونه هم دډيرو...پوهيږې هلته څه حال دی؟
لکشمي څوشيبې ورته په فکرکې شوه، دهغې موراودهغې دمړينې شيبه ورياده شوه، په ځيرځيريې شبوته وکتل، سترګې يې له اوښکو ورته راډکې شوې، په غيږکې يې ونيوه، دهغې له اوږې يې په ډکو سترګو ماته وکتل، نوره هم را سره شوه، زړه يې نور هم را ډک شو، خو خپله ژړا يې دهغې ماشومې په خاطر په خپل ستوني کې خپه کړه، هغه يې نوره هم په غيږکې سره کلکه کړه او دهغې ځواب يې ورکړ:
هو، ته رښتيا وايې زموږ په زمانه کې اوس هرڅوک دخدايۍ دعوه کوي، دخدای په نامه دخدای پر بنده ګانو ظلمونه کوي، وژنی يې، لوټې يې او عزت يې ترې اخلی... مينديې وژنی، اوخويندې سرتوروي... خوته پوهيږې چې هغوی خدايان نه دي هغوی شيطانان دی، هغوی دمينې او ژوند، دخندا اوخوښۍ وژونکي دي. هندوان وايی، هغوی خدايان نه دي،خدايان مينه ناک وي، هغوی دمځکې مور له غيږې دانسانيت ضد کړو وړو نوم له منځه وړي، خدايان جوړونکي وي، او شيطانان ورانونکي...همداده چې مينه خوښوونکي تل وايي: موږ له خدای او خدايانو سره مينه لرو... دهندوانو ډيرخدايان له هندکۍ موراوهندکۍ مځکې سره مينه لري، ځکه دلته خوشاله دي...
ډيره موده نه وه تيره چې دنړۍ پرمخ يوه داسې پيښه چې دچاپه خوا اوخاطرکې نه تيريده په معجزه يی ډول رامنځ ته شوه...اولکه چې اوريدل به مې دکسری مانۍ زموږ دحق داستازي له پړکيدوسره سمه ونړيده...
دنړۍ ترټولو لوړ برجونه په يوه شيبه کې پرمځکه راپريوتل... ترټولولوړ برجونه... ترټولو ښکلي... اوترټولو پياوړي...
زما وړې خورځې چې دلکشمي خبره يې له ياده نه وه ايستلې، په هغه ورځ چې دنړۍ دغه لوی لوی برجونه راولويدل زموږ ټولو په منځ کې په ماشومانه موسکا سره وويل:
ـ زه اوس پوه شوم چې شيطانان چيرې دي...، اوپوه شوم چې خدايان چيرې خوشاله دي... راځئ دغوخلکو ته ووايو چې په خولو مو لاسونه ونيسئ اونوريوبل ته مه واياست چې خدايان دلته خوشاله دي... په دې چې که شيطانان يې واوري چې دلته رانه شي...

پای
نوی ډيلی
نهروپوهنتون / د ۲۰۰۱ کال د نوامبر شلمه

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولـئ